دورنما

بعد از الرمادی، نوبت شهرهای دیگر است

خیز عراقی‌ها برای آزادی فلوجه و موصل

پس از پاکسازی الرمادی از دست داعش نیروهای عراقی آماده ورود به فلوجه و آزادسازی موصل هستند. منابع آگاه محلی در فلوجه اعلام کردند نیروهای عراقی موفق شدند در اولین روز عملیات خط پشتیبانی داعش در فلوجه را قطع کنند. نخست وزیر عراق نیز تأکید کرد نیروهای عراقی به زودی عملیات برای آزادی شهر موصل را آغاز خواهند کرد.

نیروهای عراقی روز دوشنبه پس از ماه‌ها عملیات علیه داعش سرانجام توانستند شهر الرمادی، مرکز استان الانبار را از دست تکفیری‌ها آزاد کنند، الان با پاکسازی این شهر از لوث تکفیری‌ها خود را برای ورود به فلوجه، دومین شهر بزرگ الانبار آماده می‌کنند. آزادسازی الرمادی معادله جنگ با داعش را دچار تغییرات مهمی کرده و راه را برای آزادی سایر شهرها از جمله موصل، مرکز استان نینوا، در غرب عراق هموار کرده است. منابع آگاه محلی روز چهارشنبه از آماده‌باش شمار زیادی از نیروهای امنیتی و مسلح عراقی در اطراف شهر فلوجه برای شرکت در عملیات آزادسازی این شهر خبر دادند. به نوشته پایگاه خبری عراقی «الصباح الجدید»، درگیری‌های پراکنده‌ای نیز در اطراف این شهر با تکفیری‌های داعش صورت می‌گیرد که طی آن مهم‌ترین خطوط انتقالی تروریستی از محور جنوبی این شهر به سوی بغداد قطع شده است.

سعدون عبید، فرماندار فلوجه در این باره گفت: «شهر اکنون شاهد استقرار نیروهای امنیتی به ویژه در محور جنوبی است. این نیروها تحت نظر فرماندهی عملیات بغداد و نیروی پلیس واکنش سریع که پیش از این از سوی پلیس فلوجه تشکیل شده بود، فعالیت دارند و علاوه بر آنها دو بسیج مردمی و عشایری نیز در این عملیات شرکت خواهند داشت.» وی در ادامه از پیشروی نسبی نیروهای عراقی در منطقه «النعیمیه» و آزاد کردن آن خبر داد. حیدر العبادی، نخست وزیر عراق اخیرا اعلام کرده است که سال ۲۰۱۶ سال پایان داعش در عراق خواهد بود و همه شهرهای این کشور از دست تروریست‌ها آزاد خواهند شد. فلوجه اولین شهری بود که تروریست‌های داعش در دسامبر ۲۰۱۳ اشغال و با کنترل این شهر شرایط را برای اشغال شهرهای دیگر فراهم کردند. به گفته منابع عراقی، بیشتر مهمات و آذوقه داعش در فلوجه ذخیره‌سازی شده و به همین دلیل است که داعش تلاش می‌کند با تمام امکانات آن را حفظ کند.

■ قطع خط پشتیبانی داعش در فلوجه

نیروهای عراقی در اولین روز عملیات فلوجه تلفاتی را به تروریست‌های داعش در این شهر وارد کردند. آخرین گزارش‌های دریافتی از منطقه عملیاتی حاکی است که نیروهای «سرایا الجهاد» وابسته به نیروهای بسیج مردمی (حشد الشعبی) توانستند در ادامه پیشروی خود در منطقه عمومی فلوجه، آخرین خط امدادی داعش را که بین این شهر و الگرمه در حدود ۲۰ کیلومتری شرق این شهر واقع است، قطع کنند. نیروهای مردمی به دلیل مخالفت امریکا در عملیات الرمادی حضور نداشتند ولی در آزادسازی فلوجه نقش مهمی بر عهده دارند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، خالد العبیدی، وزیر دفاع عراق نیز درباره عملیات آزادسازی فلوجه از دست داعش اعلام کرد: «هم اکنون تلاش می‌کنیم با پیشروی از چندین محور به سمت فلوجه تمام مسیرهای امدادرسانی و حمایت لجستیکی از داعش را مسدود کنیم، بعد از آن حمله به تروریست‌های داعش که حمایت و پشتیبانی را از دست داده‌اند، کاری آسان خواهد بود.» با آزادسازی فلوجه مسیر شهر بغداد تا الانبار پاکسازی شده و خطر حمله تروریست‌ها به پایتخت عراق از میان می‌رود و نیروهای عراقی با آرامش خاطر می‌توانند از چند محور عملیات موصل را آغاز کنند.

■ شمارش معکوس برای آزادسازی موصل

آزادسازی الرمادی امیدواری‌ها را برای پاکسازی سایر مناطق تحت اشغال داعش در شمال عراق افزایش داده و می‌توان دریافت که با آزادسازی مرکز استان غربی عراق یک گام راهبردی برای پاکسازی موصل، مرکز استان نینوا برداشته شده است. به گزارش شبکه اسکای‌نیوز عربی، حیدر العبادی در جمع نیروهای خود گفت: «ارتش عراق به همراه دیگر نیروهای ملی کشور به زودی حمله برای آزادسازی موصل از دست داعش را آغاز خواهند کرد و اعضای داعش را در هر مکانی از خاک عراق تحت تعقیب قرار خواهند داد.» همچنین استیو وارن، سخنگوی ائتلاف ضد داعش نیز گفت: «نیروهای عراقی با حمایت ائتلاف ضد داعش به پیشروی خود به سمت رود فرات ادامه می‌دهند تا بتوانند عملیات موصل را آغاز کنند.» وارن همچنین گفت: «جنگ موصل بسیار سخت خواهد بود چراکه دومین شهر بزرگ عراق محسوب می‌شود و داعشی‌های زیادی نیز به دنبال فرار از الرمادی به موصل رفته‌اند، با این حال ائتلاف قادر به نابودی آنهاست.»

■ موصل مقدمه فروپاشی داعش در منطقه

آزادسازی موصل از اشغال داعش به معنای نابودی کامل این گروه در عراق خواهد بود، زیرا موصل دژ و پایگاه اصلی آنان محسوب می‌شود. به عبارتی، استان نینوا با مرکزیت موصل برای داعش، تبدیل به یک امر حیاتی و حیثیتی شده است، بنابراین رهبران داعش به هر طریقی تلاش می‌کنند موصل را حفظ کنند. به باور ناظران، اگر موصل از سوی ارتش و نیروهای مردمی عراق آزاد شود، این باور و امید در ارتش سوریه نیز به‌وجود می‌آید که می‌توانند مرکز خلافت داعش در استان رقه در شمال سوریه را سرنگون کنند و به این ترتیب آغاز فروپاشی تدریجی داعش در منطقه رقم خواهد خورد.

واکنش

ذوق‌زدگی امریکا از خروج اورانیوم ایران

مشاور رسانه‌ای وزیر خارجه امریکا با اشاره به انتقال اورانیوم ایران به روسیه نوشته: ایران به لطف توافق هسته‌ای اورانیوم غنی‌شده ندارد.

به گزارش خبرگزاری فارس، ماری هارف، مشاور رسانه‌ای جان کری، وزیر خارجه امریکا سه‌شنبه شب در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی توئیتر، نوشت: «ایران به لطف «برجام» از اورانیوم کافی، برای ساخت آنچه به ادعای وی و سایر مقامات امریکایی سلاح‌های هسته‌ای است برخوردار نیست.» جان کری روز دوشنبه، در بیانیه‌ای از خروج ۲۵ هزار پوند، معادل ۱۱/۴ تُن اورانیوم غنی شده از ایران به مقصد روسیه خبر داده بود. ارقام متفاوتی درباره میزان اورانیوم غنی‌شده مبادله‌شده گزارش شده است. در شرایطی که خبرگزاری تاس از خروج ۸/۵ تن اورانیوم غنی شده از ایران خبر داده بود و پیش از آن نیز «سیدعباس عراقچی» معاون وزیر امور خارجه ایران گفته بود که ایران در ازای صادرات ۹ تن اورانیوم غنی شده خود، ۱۴۰ تن اورانیوم خام دریافت خواهد کرد، علی‌اکبر صالحی دیروز از مبادله ۱۱ تن اورانیوم غنی شده با ۱۹۷ تن کیک زرد خبر داد. طبق سند «برجام»، ایران می‌تواند ۳۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی شده ۳/۶ درصدی خود را نگه دارد و باید مازاد آن را به خارج از کشور بفرستد. خروج ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران، یکی از اقداماتی است که ایران برای رسیدن به روز اجرای توافق جامع اتمی و رفع تحریم‌های امریکا، اتحادیه اروپا و سازمان ملل باید انجام دهد. روز اجرای برجام روزی است که آژانس تأیید کند که ایران تعهدات مقدماتی خود در مورد رآکتور آب سنگین اراک، کارخانه تولید آب سنگین، ظرفیت و سطح غنی‌سازی، تعداد سانتریفیوژها و ذخایر اورانیوم را انجام داده است. خروج اورانیوم ایران در حالی صادر شده که دولت امریکا و کنگره این کشور، اخیراً اقدامات خصمانه علیه ایران را شدت بخشیده‌اند. مصوبه جدید کنگره امریکا که به امضای «باراک اوباما»، رئیس‌جمهور این کشور رسید، با ایجاد محدودیت تردد برای سفرکنندگان به ایران نقض دست‌کم یکی از بندهای «برجام» است.

گزارش یک

در سفر اردوغان به ریاض، ترکیه با عربستان شورای همکاری استراتژیک تأسیس کرد

پناه «سلطان» و «سلمان» به یکدیگر

رئیس‌جمهور ترکیه تحت فشار کم‌سابقه تنش با روسیه و شکنندگی اوضاع داخلی، دست به تشکیل یک شورای همکاری استراتژیک با عربستان سعودی زده؛ حکومتی که خود نیز ۹ ماه است با بحران ناشی از تجاوز نظامی نافرجام به یمن دست و پنجه نرم می‌کند و تحت تأثیر رقابت‌های شاهزادگان، یکی از بی‌ثبات‌ترین دوران‌های خود را پشت سر می‌گذارد.

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در سفر به ریاض با ملک سلمان پادشاه عربستان ملاقات کرد و بعد از این ملاقات، به دستور شخص «ملک سلمان»، درهای کعبه به روی «اردوغان» گشوده شد. وزرای خارجه عربستان و ترکیه هم از تأسیس «شورای همکاری‌های استراتژیک» میان دو کشور خبر داده‌اند؛ شورایی که به گفته عادل الجبیر وزیر خارجه عربستان، «جهشی کیفی در روابط تاکنون قوی ترکیه و عربستان» محسوب می‌شود. عادل الجبیر گفته که «این شورا درباره موارد زیادی از جمله مسائل امنیتی، نظامی، سیاسی، اقتصادی و تجاری و سرمایه‌گذاری و انرژی، آموزش، پزشکی و امور فرهنگی فعالیت خواهد کرد.» عادل الجبیر همچنین برای کشته شدن زهران علوش، سرکرده گروه تروریستی جیش الاسلام از تعبیر ترور استفاده کرده و گفته که به باور عربستان «ترور زهران علوش یا دیگر رهبران شورشیان که از دستیابی به راه‌حلی صلح‌آمیز در سوریه حمایت می‌کنند و علیه داعش می‌جنگند به فرآیند صلح در این کشور کمک نمی‌کند.» این در حالی است که زهران علوش، در حمله هفته قبل روس‌ها کشته شده است. مولود چاووش اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه نیز گفته که ترکیه از ائتلاف ضد تروریستی تحت فرماندهی عربستان سعودی حمایت و در آن مشارکت می‌کند.

نزدیکی ترکیه و عربستان، دو کشوری که در صدر فهرست سازماندهی و حمایت از گروه تروریستی داعش هستند، در فضای تنش‌های بی سابقه سیاست خارجی دو کشور و فضای بی ثباتی آنها در حال رخ دادن است. همین دیروز وزارت دفاع روسیه اعلام کرد ۲۰ تانکر نفت متعلق به تروریست‌های تکفیری-صهیونیستی داعش که به سمت ترکیه در حرکت بوده‌اند را منهدم کرده است. روزنامه سعودی العرب هم نوشته که اردوغان برای جلب حمایت سیاسی و اقتصادی ریاض برای مقابله با روسیه حاضر است هر شرطی را قبول کند. در تازه‌ترین تحول، دیمیتری مدودف نخست‌وزیر روسیه روز گذشته حکمی را امضا و به هیئت وزیران ابلاغ کرد که براساس آن تدابیر تنبیهی اقتصادی علیه ترکیه از اول ژانویه سال ۲۰۱۶ اعمال می‌شود. در حکم مدودف آمده است: «با امضای این حکم، ما تصویب کردیم که لیستی از خدمات مشخص که توسط سازمان‌های تحت صلاحیت قانونی جمهوری ترکیه در خاک روسیه تأمین می‌شده و همچنین خدمات سازمان‌های کنترل شده توسط شهروندان جمهوری ترکیه یا سازمان‌های تحت نظر آن از اول ژانویه ۲۰۱۶ ممنوع شده است.» فضای بی‌ثباتی داخل ترکیه نیز رو به افزایش است.

پلیس ترکیه دیروز مدعی شد که عملیات انتحاری دو عامل تروریستی را که با جلیقه انفجاری قصد اجرای حملات تروریستی در مراسم آغاز سال جدید میلادی را داشتند، خنثی و این دو را بازداشت کرده است. دولت آنکارا ادعا می‌کند که این دو، عامل داعش هستند. احزاب و سازمان‌های حامی کردهای ترکیه نیز اعلام کرده‌اند که در اعتراض به حکومت نظامی در مناطق کردنشین، در منطقه سور در دیاربکر تا استان شرناک دست به تظاهرات مشترک خواهند زد.

■ رزمایش با رژیم صهیونیستی

عربستان و ترکیه، طی ماه‌ها و هفته‌های اخیر، به شکل کم سابقه‌ای به رژیم صهیونیستی نزدیک شده‌اند. هفته قبل منابع ترک خبر از سرگیری مناسبات آنکارا با تل آویو خبر دادند و حالا هم گزارش‌هایی درباره پرواز جنگنده‌های سعودی و امارات در یک رزمایش هوایی مشترک در کنار هواپیماهای رژیم صهیونیستی خبر می‌دهند. پایگاه خبری شبکه العالم نوشت: امریکا در راستای تقویت روابط رژیم صهیونیستی با برخی کشورهای عربی منطقه، مانور هوایی مشترکی با حضور جنگنده‌های رژیم صهیونیستی، عربستان سعودی و امارات برگزار کرد. در این مانور صدها جنگنده و بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ خلبان از نیروی هوایی امریکا به مدت دو هفته توان رزمی خود را به نمایش می‌گذارند و جنگنده‌های اسرائیلی در کنار اردن و پاکستان و مصر و امارات و عربستان و آلمان و ایتالیا و فرانسه در این مانور هوایی حضور خواهند داشت.

خبر

سقوط دو مین اف-۱۶ ائتلاف عربستان در یمن

یک جنگنده بحرینی که در حملات هوایی ائتلاف به رهبری عربستان علیه حوثی‌ها در یمن مشارکت داشته، در نزدیکی مرز عربستان سعودی سقوط کرده است.

خبرگزاری رسمی عربستان سعودی گزارش داد که یک جنگنده اف-۱۶ در منطقه جازان در جنوب غربی این کشور و در نزدیکی مرز با یمن سقوط کرده است. دلیل سقوط این هواپیما، «اشتباه فنی» اعلام شده است. خلبان هواپیما هم جان سالم به در برده است. تاکنون هشت سرباز بحرینی در جریان درگیری‌های یمن به هلاکت رسیده‌اند. این دومین جنگنده نیروهای ائتلاف است که سقوط می‌کند. پیش از این یک جنگنده مراکشی هم سقوط کرده بود. دلیل سقوط آن هواپیما هم اشکال فنی خوانده شده بود. در همین حال یگان‌های موشکی ارتش و کمیته‌های مردمی یمن مواضع ارتش سعودی در استان جیزان عربستان را موشک‌باران کردند. منابع یمنی همچنین از اسارت ۲۰ نفر از عناصر وابسته به ائتلاف عربستان ضد یمن، توسط ارتش و نیروهای مردمی این کشور خبر دادند. صبح سه‌شنبه مخازن و انبار مهمات پشتیبانی نظامی وابسته به نظامیان ائتلاف در پایگاه «صحن الجوف» در مأرب هدف حمله موشکی نیروهای خودی در پایگاه نظامی «التداون» قرار گرفت.

این در حالی است که نیروهای ارتش و کمیته‌های مردمی یمن در هفته‌های اخیر بارها با شلیک موشک‌های توشکا و قاهر مواضع مزدوران سعودی و نیروهای ائتلاف عربی ضد یمن را در استان‌های مأرب و تعز مورد هدف قرار داده‌اند و همچنین نیروهای انصارالله در راستای عملیات استراتژیک توانسته‌اند در جنوب عربستان پیشروی کنند.

راه‌اندازی خط تلفن اضطراری بین چین و تایوان

در راستای کاهش تنش تاریخی بین جمهوری خلق چین و تایوان، برای نخستین بار بین دو کشور خط تلفن اضطراری راه‌اندازی شده است.

به گزارش بی بی سی صبح چهارشنبه خط تلفن ویژه‌ای برای تماس بین مقامات ارشد جمهوری خلق چین و تایوان راه اندازی شد و به گفته سخنگوی وزارت خارجه جمهوری خلق چین، مدیرکل دفتر امور تایوان در این کشور و رئیس شورای امور سرزمین اصلی چین در دولت تایوان با مبادله پیام‌های تبریک به مناسبت فرا رسیدن سال نو میلادی این خط را افتتاح کردند. براساس این گزارش، این دو نفر «از این فرصت برای تقدیر از پیشرفت‌هایی که طی یک سال گذشته در کاهش تنش و بهبود روابط دوجانبه به دست آمده استفاده کردند.» شورای امور سرزمین اصلی چین در تایوان هم آغاز به کار این خط تلفن را تأیید کرده اما جزئیات بیشتری در این مورد نداده است. ایجاد این خط تلفن نتیجه توافق بین ما یینگ‌ژئو و شی‌جین‌پینگ، رؤسای جمهوری تایوان و چین است که در ماه نوامبر در حاشیه اجلاس سران کشورهای منطقه در سنگاپور با یکدیگر دیدار کردند. دیدار رهبران جمهوری خلق چین و تایوان نخستین دیدار بین رهبران حکومت کمونیستی خلق چین و حکومت تایوان از زمان جدایی دو بخش چین در حدود ۶۶ سال پیش بود. قرار است انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری تایوان تا چند هفته دیگر برگزار شود و روابط با جمهوری خلق چین همچنان یکی از مباحث مهم در مبارزات انتخاباتی است. اگرچه بهبود روابط با سرزمین اصلی همچنان محور تبلیغات برخی احزاب را تشکیل می‌دهد، اما از آنجا که انتظارات اولیه در مورد منافع ایجاد روابط تجاری دوجانبه به طور کامل برآورده نشده، احتمال دارد حامیان این سیاست نفوذ قبلی را در میان رأی‌دهندگان نداشته باشند.

گزارش ۲

ابعاد جدید از ملاقات رئیس جمهور روسیه با کری

پوتین: اسد باید در انتخابات ۲۰۱۷ شرکت کند

رئیس‌جمهور روسیه در دیدار اخیر خود با وزیر خارجه امریکا تأکید کرده که رئیس‌جمهور سوریه باید در انتخابات ۲۰۱۷ شرکت کند.

برخی منابع آگاه می‌گویند که «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور روسیه در نشست ۱۴ دسامبر در مسکو با «جان کری» وزیر خارجه امریکا گفته است که «بشار اسد» رئیس‌جمهور سوریه نباید از کاندیداتوری از انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۷ سوریه منع شود زیرا اگر در رقابت‌های انتخاباتی شرکت کند، پیروز می‌شود. کری با این پیشنهاد پوتین موافقت نکرده است و پیش از آن نیز امریکا شرایط انتخابات ۲۰۱۷ سوریه را به شیوه‌ای گذاشته که شانس پیروزی اسد را کاهش دهد. «ادی واسکز» یکی از سخنگویان وزارت خارجه امریکا اعلام کرد که موضع امریکا همچنان بر این اساس است که «اسد باید قدرت را کنار بگذارد» زیرا اعتبار اخلاقی برای اداره سوریه را از دست داده است. کری روز ۱۸ دسامبر اعلام کرد که امریکا از تقاضای خود برای کناره‌گیری اسد از قدرت به‌عنوان پیش‌شرطی برای مذاکرات صلح سوریه عقب‌نشینی می‌کند. وی به خبرنگاران در نیویورک گفت: ما واقعاً به این حقیقت رسیدیم که این تقاضا در حقیقت، جنگ را طولانی‌تر می‌کند و رنج و عذاب مردم را بیشتر می‌کند و در بن‌بست ما را به جایی نمی‌رساند. بلومبرگ به نقل از منابع آگاه گزارش کرد که با پافشاری مسکو بر لزوم شرکت بشار اسد در انتخابات سال ۲۰۱۷، مخالفت واشنگتن با این مسئله در حال کاهش است. یکی از مقامات روسی اعلام کرد، پوتین به پیشنهاد امریکا برای شامل کردن جماعت سوری خارج از کشور در بین رأی‌دهندگان رضایت داده است. کری بعد از دیدار با پوتین در مسکو اعلام کرد که امریکا بر اسد متمرکز نیست بلکه بر فرآیند سیاسی متمرکز است. وی تأکید کرد: «امریکا و شرکای ما به دنبال تغییر نظام نیستند. چالش ما همچنان ایجاد شرایطی است که بتوان یک جایگزین به وجود آورد.»

■ کمک به تشکیل تیم مخالفان سوری

وزیر خارجه روسیه با اشاره به اینکه مخالفان سوری هنوز در مورد اعضای هیئت اعزامی مذاکره‌کننده با دولت سوریه به توافق نرسیده‌اند، تأکید کرد که مسکو به تشکیل هیئت مخالفان کمک خواهد کرد. سرگئی لاوروف، در گفت‌وگو با خبرگزاری «اینترفاکس» این کشور گفت: هنوز در ائتلاف مخالفان سوری وحدت نظری درباره اعضای هیئت مذاکره‌کننده با دولت سوریه حاصل نشده و این در حالی است که دولت سوریه آمادگی خود را برای آغاز مذاکرات اعلام کرده است. لاوروف تأکید کرد: بر اساس توافقنامه‌هایی که گروه حمایت از سوریه به امضا رسانده است، مسکو به روند تشکیل هیئت مخالفان تا زمان تعیین‌شده کمک خواهد کرد. وی افزود: ما نمی‌خواهیم این کار تا ابد طول بکشد، بنابراین بر اساس توافقنامه‌های موجود به اجرایی شدن آن کمک می‌کنیم. وزیر خارجه روسیه در ادامه تأکید کرد: پایه اصلی مذاکرات سوریه تعیین آینده این کشور توسط خود سوری‌ها و بر اساس اصل حفظ حاکمیت ملی و وحدت اراضی این کشور است.

■ شهر «شیخ مسکین» در آستانه آزادی

ارتش سوریه به ساختمان‌های دولتی در شهر «شیخ مسکین» در استان درعا واقع در جنوب سوریه رسیده و شهر در آستانه آزادی کامل قرار دارد. حملات شدید و بی‌امان ارتش سوریه و نیروهای مقاومت با پشتیبانی هوایی روسیه در شهر «شیخ مسکین» که در اشغال جبهه النصره قرار داشت، تقریباً به سرانجام رسیده و نیروهای سوری به ساختمان‌های دولتی رسیده‌اند.

بنا به گزارش منابع خبری، ارتش سوریه توانسته بر بخش شرقی شهر و خیابان «الصیدلیات» مسلط شود و آخرین مقاومت تروریست‌ها را در هم بشکند. وبگاه خبری «قاسیون» وابسته به معارضان سوریه در این خصوص از تلاش پیاپی ارتش سوریه در روزهای اخیر برای ورود به شهر شیخ مسکین خبر داد و نوشت: جنگنده‌های روسی از صبح روز چهارشنبه بیش از ۱۵ حمله هوایی به مناطق مختلف شهر و اطراف آن کرده‌اند و همراه با این حملات هوایی، توپخانه ارتش سوریه نیز فعال بوده است. شهر «شیخ مسکین» از شهرهای استراتژیک در بخش شمالی استان درعاست که تروریست‌های جبهه النصره فوریه ۲۰۱۵ آن را به اشغال خود درآوردند.

نگاه

احمد کاظم‌زاده

محور ریاض - آنکارا؛ ائتلاف دو بازنده

رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه در رأس یک هیئت سیاسی و اقتصادی بلندپایه بنا به دعوت سلمان بن عبدالعزیز پادشاه عربستان به ریاض سفر کرد و در پایان عادل بن الجبیر وزیر امور خارجه این کشور از تشکیل شورای همکاری راهبردی خبر داد. معمولاً همکاری‌های راهبردی بین دو کشور زمانی شکل می‌گیرد که منافع و امنیت ملی دو کشور صرف‌نظر از افراد و احزاب حاکم در هر دو کشور به صورت طبیعی با یکدیگر پیوند خورده باشد و در عین حال عوامل و متغیرهای قوام‌بخش از استحکام و زمان طولانی برخوردار باشد. اگر از این دید به روابط و همکاری‌های ترکیه و عربستان نگاه شود فاقد ابعاد و مؤلفه‌های راهبردی و استراتژیک است و عمدتاً از شکست رویکردها و سیاست‌های دو کشور در منطقه و به‌خصوص در سوریه نشئت گرفته است. بر این اساس آنچه عربستان و ترکیه را در مقطع کنونی در کنار هم قرار داده نه منافع استراتژیک بلکه درست برعکس سیاست‌های بلندپروازانه اما شکست خورده دو کشور است. از این دید هر قدر به عقب برگردیم و برای مثال رویکردهای دو کشور را در آغاز خیزش‌های مردمی در سال ۲۰۱۱ با یکدیگر مقایسه کنیم بیشتر زمینه‌های تنش و تضاد منافع در آن دیده می‌شود تا اشتراک منافع، به گونه‌ای که ترکیه به این خیزش به دیده فرصت نگاه می‌کرد و تصور می‌کرد ادامه این خیزش‌ها زمینه را برای به قدرت رساندن جنبش‌های اخوان‌المسلمین فراهم خواهد کرد و حزب حاکم عدالت و توسعه با موج‌سواری خواهد توانست امپراتوی عثمانی را به شکل دیگر بازتولید کند و رهبری منطقه را به‌دست گیرد. بر این اساس ترکیه به همراه قطر از به قدرت رسیدن این جنبش‌ها در کشورهای مختلف از جمله مصر حمایت می‌کرد اما درست برعکس عربستان برای شکست این جنبش‌ها تلاش می‌کرد و در واقع سقوط دولت مرسی و اخوان‌المسلمین در مصر با کمک‌های عربستان و همپیمانان عرب آن همچون کویت صورت گرفت اما چند عامل موجب شد عربستان و ترکیه از دو قطب متضاد و مخالف فاصله بگیرند و به تدریج در کنار هم قرار گیرند. نخست اینکه پروژه اخوانی کردن خاورمیانه با کمک عربستان و با چراغ سبز امریکا و خیانت آن به جنبش‌های اخوان به شکست انجامید. دوم اینکه در عربستان ملک عبدالله پادشاه قبلی این کشور فوت کرد و ملک سلمان پادشاه جدید این کشور به دلیل شکست سیاست تجاوزگرانه این کشور در یمن دست یاری به سمت جنبش اصلاح یمن (شاخه یمنی اخوان‌المسلمین) دراز کرد و از این طریق کوشید از حمایت حامیان اخوان یعنی ترکیه و قطر نیز در جنگ یمن برخوردار شود. سوم اینکه پروژه براندازی در سوریه به شکست انجامید و هر دو کشور ترکیه و عربستان برای اینکه در پروسه سیاسی از قافله عقب نمانند با نزدیکی به یکدیگر کوشیدند گروه‌های تحت حمایت خود را در سوریه به هم نزدیک کنند و ائتلافی را میان آنها تشکیل دهند تا آنها با کنار گذاشتن اختلافات داخلی خود از قدرت چانه‌زنی بیشتری در پروسه سیاسی برخوردار شوند. بر این اساس مقر گروه موسوم به ائتلاف ملی مخالفان از استانبول به ریاض منتقل شد و در نشست اخیر گروه‌های مسلح تحت حمایت این دو کشور در ریاض هیئت عالی ۳۴ نفره برای تعیین گروه مذاکره ۱۵ نفره تشکیل شد اما با کشته شدن علوش و ۱۷ نفر دیگر از فرماندهان گروه موسوم به جیش الاسلام ضربه کاری دیگری بر تلاش‌های مشترک دو کشور وارد شد و از این دید نیز دعوت شتابزده ملک سلمان از رجب طیب اردوغان به ریاض واکنشی به این ضربه کاری است. همچنین از آنجا که عربستان در ائتلاف خودخوانده موسوم به «ائتلاف اسلامی مبارزه با تروریسم» ترکیه را گنجانده است، بنابراین به نظر می‌رسد یکی از اهداف ریاض از دعوت شتابزده اردوغان به ریاض القای اعلام موجودیت این ائتلاف است در حالی که از این ائتلاف همانند دیگر ائتلاف‌های خودخوانده عربستان چیزی جز یک اسم وجود خارجی ندارد. بر این اساس در مجموع می‌توان گفت از هر نظر که به روابط عربستان و ترکیه نگاه شود هیچ عناصر و مؤلفه‌ای از همکاری استراتژیک بین آنها دیده نمی‌شود و هر آنچه هست همکاری دو کشور برای جبران سیاست‌های شکست خورده دو کشور است و از این دید از این همکاری‌ها می‌توان به ائتلاف دو بازنده تعبیر کرد.

اخبار کوتاه

■ مسکو: اجرای قرارداد اس-۳۰۰ به ایران شروع شده است

معاون نخست‌وزیر روسیه بار دیگر گفت: همه موانع تحویل سامانه دفاع موشکی اس-۳۰۰ به ایران، از میان برداشته شده است. به گزارش فارس، دیمیتری راگوزین، در گفت‌وگو با شبکه «راشا-۲۴» تلویزیون روسیه اعلام کرد: مسکو اجرای قرارداد خود با ایران در خصوص تحویل سامانه اس-۳۰۰ را که تهران پیش از این پرداخت آن را انجام داده، آغاز کرده است. راگوزین تأکید کرد: این قرارداد در حال تکمیل است و مبالغ تعهد شده نیز در حال پرداخت است. تحویل این سامانه نیز در دست انجام است و قراردادهای دیگری پس از تکمیل تعهدات طرفین منعقد خواهد شد.

■ تنش بر سر جاسوسی امریکا از رژیم صهیونیستی

افشای برنامه مخفی سازمان اطلاعات ملی امریکا در خصوص جاسوسی از رژیم صهیونیستی به‌ویژه در خصوص مسائل مربوط به ایران، موجب بروز حساسیت‌های جدید در تل آویو و واشنگتن شده است. اوباما به دلیل تنش‌هایی که میان امریکا و رژیم صهیونیستی به ویژه در خصوص مذاکرات هسته‌ای ایران بوده دستور این کار را صادر کرده و به موجب جاسوسی‌های انجام شده دولت امریکا دقیقاً در جریان لابی گری‌های گسترده اسرائیل با قانونگذاران امریکا برای زمین زدن توافق هسته‌ای ایران و کشورهای ۱+۵ قرار داشته است. وزیر اطلاعات رژیم صهیونیستی گفته اگر جاسوسی امریکا از مقامات اسرائیلی صحیح باشد، این رژیم رسماً به واشنگتن اعتراض می‌کند زیرا انتظار ندارد متحد بزرگ اسرائیل با آنها چنین رفتاری کند.

■ خاخام صهیونیست خواستار آتش زدن مسجدالاقصی شد

یک خاخام صهیونیست از همکیشان خود خواست مساجد و کلیساهای بیت‌المقدس را به آتش بکشند. به گزارش پایگاه خبری فلسطین الیوم، بینتسکوبتشین خاخام صهیونیست در شبکه ۲ تلویزیون رژیم صهیونیستی گفت: من هم با این اقدام موافقم و هم بقیه را با تمام قدرت و توان خود تشویق می‌کنم این مراکز را به آتش بکشند تا مانع فعالیت جریان‌های غیریهودی در بیت‌المقدس شوند. شهرک نشینان صهیونیست روز چهارشنبه در قالب گروه‌هایی با حمایت نظامیان صهیونیست به صحن‌های مسجدالاقصی یورش بردند. شبکه تلویزیونی الاقصی نیز دیروز از هلاکت یک صهیونیست دیگر خبر داد. این صهیونیست یک ماه پیش در حمله با سلاح سرد در شهر الخلیل در کرانه باختری زخمی شده بود.

■ اتحادیه عرب: تروریست‌های منطقه به ۳۰ هزار تن رسیده است

بر اساس گزارش مرکز امور حقوقی اتحادیه عرب، تعداد کل تروریست‌های خارجی که در حال حاضر از سراسر جهان به منطقه خاورمیانه آمده و به گروه‌های تروریستی وابسته به داعش و القاعده پیوسته‌اند، به بیش از ۳۰ هزار تن رسیده است. به نوشته روزنامه عکاظ عربستان، اتحادیه عرب با هشدار نسبت به خطرات پیامد ورود تروریست‌های بیگانه به منطقه، تأکید کرد که با نگرانی شدیدی ظهور و گسترش این پدیده را دنبال می‌کند و بر اساس قطعنامه شورای این اتحادیه که شامل تدابیر قانونی و حقوقی برای توقف ورود این تروریست‌ها به منطقه است، از راه‌های موجود به مقابله با آنها می‌پردازد.

■ مادورو از تقلب در ونزوئلا می‌گوید

رئیس‌جمهور سوسیالیست ونزوئلا که در انتخابات اوایل ماه کنترل مجلس ملی را از دست داد، می‌گوید که در روند رأی‌گیری تخلفاتی صورت گرفته و این امر مورد بررسی قرار می‌گیرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، نیکلاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا در سخنرانی تلویزیونی هفتگی خود گفت: من نمی‌خواهم الان نتایج بررسی‌های اولیه را اعلام کنم. اتفاقات زیادی رخ داده است؛ خرید رأی مردم، کنترل اعضای تیم‌های حوزه‌های رای‌گیری و تمام تیم‌های حوزه‌های رای. مجرمان رأی می‌خرند و این طرح ریزی شده بود.